KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Dato: 21. september 2015

Sag: BET-15/06305

Sagsbehandler: /AVH/MC

Godkendelse af HeidelbergCement Sweden AB's erhvervelse af enekontrol med Contiga Holding AS

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

ERHVERVS- OG VÆKSTMINISTERIET

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtog den 7. september 2015 en anmeldelse af HeidelbergCement Sweden AB's erhvervelse af enekontrol med Contiga Holding AS, jf. konkurrencelovens § 12 b, stk. 1. Ifølge § 12 h, stk. 5, 3. pkt.. løber fristerne i § 12 d, stk. 1, fra den dag, hvor styrelsen udover en fuldstændig anmeldelse har modtaget dokumentation for betaling af gebyret for anmeldelsen. Fristerne begyndte at løbe den 7. september 2015.

1. Transaktionen

Transaktionen indebærer, at HeidelbergCement Sweden AB via Goldcup 10904 AB, som er et selskab uden anden aktivitet end aktiebesiddelser, erhverver enekontrol med Contiga Holding AS. HeidelbergCement Sweden AB betegnes i det følgende "HeidelbergCement". Contiga Holding AS betegnes i det følgende "Contiga".

HeidelbergCement og sælger, som er KB Gruppen Kongsvinger AS, indgik den 13. marts 2015 en aktieoverdragelsesaftale. Den planlagte transaktion indebærer, at HeidelbergCement overtager 60 pct. af aktierne i Contiga med tilhørende datterselskaber. Efter fusionens gennemførelse vil Contiga være underlagt enekontrol af HeidelbergCement.

Den anmeldte fusion medfører et kontrolskifte og udgør dermed en fusion, jf. konkurrencelovens § 12 a, stk. 1, nr. 2.

2. Parterne og deres aktiviteter

HeidelbergCement er et svensk aktieselskab, hvis datterselskaber bl.a. er aktive inden for produktion og salg af præfabrikeret betonprodukter, grå cement, betontilslagsmaterialer samt færdigblandet beton i Nordeuropa.

I Danmark er HeidelbergCement blandt andet aktiv via DK Beton A/S, som producerer og sælger færdigblandet beton, og DK Cement A/S, som importerer og sælger grå cement. HeidelbergCement eksporterer også i mindre grad grå cement fra deres produktion i Tyskland til Danmark.

Endelig eksporter HeidelbergCement i mindre grad højkvalitets betontilslagsmaterialer til Danmark.

Contiga er et norsk aktieselskab, der fungerer som holdingselskab for Contiga-koncernen. Contiga er aktiv inden for bl.a. produktion, udvikling og salg af præfabrikeret betonprodukter samt stålstrukturer til brug for kommercielle, private og offentlige bygninger.

Contiga er aktiv i Danmark via Contiga Tinglev A/S, som blandt andet producerer og sælger præfabrikerede betonprodukter.

3. Jurisdiktion

De deltagende virksomheder er HeidelbergCement og Contiga. Parterne har oplyst, at HeidelbergCement i idet seneste regnskabsår havde en samlet omsætning på […] i Danmark, mens Contiga havde en samlet omsætning på […] i Danmark.

De deltagende virksomheders omsætning overstiger omsætningstærsklerne i konkurrencelovens § 12, stk. 1, nr. 1, og der er derfor tale om en fusion omfattet af konkurrencelovens bestemmelser om fusionskontrol.

Fusionen opfylder ikke kriterierne for en forenklet anmeldelse, jf. § 3, stk. 1, nr. 1-3, i bekendtgørelse nr. 1005 af 15. august 2013 om anmeldelse af fusioner. Fusionen er derfor anmeldt almindeligt.

4. Relevante markeder

Anmelder har oplyst fire markeder, som er relevante i forbindelse med vurderingen af fusionen, jf. pkt. 2 ovenfor om beskrivelse af parternes aktiviteter. De fire markeder er

- markedet for produktion og salg af gråcement
- markedet for produktion og salg af betontilslagsmaterialer
- markedet for produktion og salg af færdigblandet beton
- markedet for produktion og salg af præfabrikerede betonprodukter

4.1 Markedet for produktion og salg af gråcement

Heidelberg er aktiv i Danmark gennem DK Cement A/S, som importerer og sælger grå cement og gennem eksport fra Heidelbergs fabrik i Tyskland.

Cement fremstilles af en blanding af fx formalet kalksten eller kridt, ler og sand. Blandingen omdannes ved opvarmningen til cementklinker, som efterfølgende formales og blandes med additiver til et fint pulver. Cement

sælges i løs vægt eller i sække og anvendes blandt andet til fremstilling af færdigblandet beton og præfabrikerede betonelementer.

Parterne gør gældende, at markedet for produktion og salg af gråcement i overensstemmelse med Kommissionens praksis udgør et særskilt produktmarked fra andre typer af cement fx hvid cement.[1]

Parterne gør gældende, at markedet i denne sag geografisk skal afgrænses til at være mindst nationalt. Kommissionen har i sin praksis fundet, at markedet for produktion og salg af gråcement er mindst nationalt og tilkendegivet, at fordi cement sælges over hele Europa kunne markedet anses for større end nationalt.[2]

Da fusionen under alle omstændigheder ikke vil give anledning til betænkeligheder, har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke foretaget en endelig markedsafgrænsning.

4.2 Markedet for produktion og salg af betontilslagsmaterialer

Heidelberg er aktiv i Danmark gennem Norsk Stein AS, der er en del af den tyske Mibau Stema Group, som eksporterer højkvalitets betontilslagsmaterialer til Danmark.

Betontilslagsmaterialer omfatter fx sand, knust sten og grus. Tilslagsmaterialer anvendes til fremstilling af blandt andet færdigblandet beton og præfabrikerede betonelementer og giver volumen, stabilitet og modstandsdygtighed til det færdige produkt.

Parterne gør gældende, at markedet for produktion og salg af betontilslagsmaterialer i overensstemmelse med Kommissionens praksis udgør ét samlet produktmarked. Kommissionen har flere ganget overvejet at undersegmentere markedet i en række underkategorier uden at tage endelig stilling hertil. [3]

Parterne gør gældende, at Kommissionen i sin praksis generelt har afgrænset markedet for produktion og salg af betontilslagsmaterialer som lokale markeder med en radius på 50-80 km fra produktionsstedet. I nogle tilfælde har Kommissionen dog afgrænset markedet som mindst nationalt.[4]

[1] Se fx COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson, punkt 12.
[2] Se fx COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson, punkt 28.
[3] Se fx COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson, punkt 9.
[4] Se fx COMP/M.3141 – Cementboux/ENCI/JV, punkt 12.

Da fusionen under alle omstændigheder ikke vil give anledning til betænkeligheder, har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke foretaget en endelig markedsafgrænsning.

4.3 Markedet for produktion og salg af færdigblandet beton

Heidelberg er aktiv i Danmark gennem DK Beton A/S, som producerer og sælger færdigblandet beton.

Færdigblandet beton fremstilles ved at blande cement (i særligt specifikke mængder), tilslagsmaterialer, vand og tilsætningsstoffer. Færdigblandet beton leveres i uhærdet tilstand og afhængig af den specifikke sammensætning kan den færdigblandede beton derfor tilpasses til forskellige løsninger. Den færdigblandede beton produceres på faste anlæg og transporteres til byggepladsen, hvor den støbes til den ønskede løsning eller den produceres på mobile anlæg på eller nær byggepladsen.

Parterne gør gældende, at Kommissionen i sin praksis har defineret et særskilt marked for produktion og salg af færdigblandet beton, som omfatter faste og mobile anlæg.[5]

Parterne gør gældende, at Kommissionen i sin praksis har afgrænset markedet for produktion og salg af præfabrikeret beton som lokalt.[6]

Da fusionen under alle omstændigheder ikke vil give anledning til betænkeligheder, har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke foretaget en endelig markedsafgrænsning.

4.4 Markedet for produktion og salg af præfabrikerede betonprodukter

Contiga er aktiv i Danmark gennem Contiga Tinglev A/S, som bl.a. producerer og sælger præfabrikerede betonprodukter.

Præfabrikerede betonprodukter fremstilles ved at blande hovedsagligt cement, tilslagsmaterialer og vand. Betonprodukterne støbes herefter på faste anlæg eller på byggepladsen og dækker en bred vifte af produkter til fremstilling af fx bygninger. Produkterne omfatter søjler, bjælker, vægge, jernbanesveller mv.

Parterne gør gældende, at Kommissionen i sin praksis har undersøgt om der er grundlag for at undersegmentere markedet for produktion og salg af præfabrikerede betonprodukter efter specifikke typer af produkter. I nyere praksis har Kommissionen dog anset markedet for at være ét sær-

[5] Se fx COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson, punkt 21.
[6] Se fx COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson, punkt 29-30.

skilt marked omfattende alle præfabrikerede betonprodukter, men undladt at tage endelig stilling til den præcise markedsafgræsning.[7]

Parterne gør gældende, at Kommissionen i sin praksis har afgrænset markedet for produktion og salg af præfabrikerede betonprodukter som mindst nationalt.[8]

Da fusionen under alle omstændigheder ikke vil give anledning til betænkeligheder, har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke foretaget en endelig markedsafgrænsning.

5. Vurdering af fusionen

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering af fusionens effekt på de ovenfor nævnte markeder tager udgangspunkt i parternes oplysninger og styrelsens oplysninger om markederne, som blandt andet er indhentet gennem en mindre markedsundersøgelse.

Det afgørende for, om en fusion kan godkendes, er om den hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, jf. konkurrencelovens § 12 c, stk. 2.

Ifølge parternes oplysninger er der ingen horisontale overlap mellem HeidelbergCements og Contigas aktiviteter.

Fusionen medfører vertikale forbindelser mellem HeidelbergCement og Contiga, idet præfabrikerede betonprodukter produceres ved anvendelse af hovedsagligt gråcement og betontilslagsmaterialer.

Markedet for færdigblandet beton er desuden potentielt nært beslægtet til markedet for præfabrikerede betonprodukter, idet færdigblandet beton ligeledes produceres ved anvendelse af gråcement og betontilslagsmaterialer.

5.1 Markedsundersøgelse

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har efter fast praksis offentliggjort fusionen på styrelsens hjemmeside. Styrelsen modtog på baggrund af offentliggørelsen en indsigelse, som er behandlet i vurderingen nedenfor.

Styrelsen har herudover i forbindelse med vurderingen af fusionen foretaget en mindre markedsundersøgelse for at undersøge visse af de oplysninger, som parterne har afgivet.

[7] Se fx COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson, punkt 26.
[8] Se fx COMP/M.2317 – Lafarge/Blue Circle (II) og COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson.

Ved markedsundersøgelsen er udvalgte kunder og konkurrenter kontaktet telefonisk. Parternes oplysninger blev i den forbindelse bekræftet og ingen af de kontaktede aktører havde i øvrigt indsigelser til fusionen.

5.2 Vertikale forbindelser

Fusionen skaber to forskellige vertikale forbindelser mellem downstream-markedet for produktion og salg af præfabrikerede betonprodukter og henholdsvis upstream-markedet for produktion og salg af betontilslagsmaterialer og upstream-markedet for produktion og salg af gråcement. Da fusionen ikke indebærer horisontale overlap forbliver markedsandele og koncentrationsniveau uændret efter transaktionen.

En vertikal fusion kan hæmme den effektive konkurrence betydeligt gennem *ikke-koordinerede virkninger* eller *afskærmning*, hvor konkurrenter hindres adgang til leverancer eller markeder og derved får mindsket deres evne og/eller incitament til at konkurrere.

Der kan skelnes mellem to former for afskærmning. *Inputafskærmning*, der forekommer, når en fusion vil kunne forøge downstream-konkurrenters omkostninger ved at begrænse deres adgang til vigtige basismaterialer. *Kundeafskærmning*, der forekommer, når en fusion vil kunne begrænse upstream-konkurrenters adgang til et tilstrækkeligt kundegrundlag.

Herudover kan en vertikal fusion hæmme den effektive konkurrence betydeligt gennem *koordinerede virkninger*, hvis fusionen ændrer konkurrencen således, at det bliver langt mere sandsynligt, at virksomheder, der ikke tidligere koordinerede deres adfærd, efter fusionen vil foretage koordinering med andre virksomheder fx gennem forhøjelse af priser.

<u>Forbindelsen mellem præfabrikerede betonprodukter og tilslagsmaterialer</u>

I forhold til den vertikale forbindelse mellem markedet for produktion og salg af præfabrikerede betonprodukter og markedet for produktion og salg af betontilslagsmaterialer har parterne oplyst, at Contiga på det samlede danske marked for produktion og salg af præfabrikerede betonelementer har en estimeret markedsandel på [5-20] %, mens HeidelbergCement på det samlede danske marked for produktion og salg af betontilslagsmaterialer har en estimeret markedsandel på [0-5] %. Det kan imidlertid ikke afvises, at HeidelbergCements markedsandel på et lokalt marked for produktion og salg af betontilslagsmaterialer er over 25 %.

Parterne gør gældende, at der uafhængigt af størrelsen af markedsandelene ikke er grund til konkurrenceretlige betænkeligheder. Det skyldes, at HeidelbergCement alene producerer og sælger en type af tilslagsmaterialer, som primært anvendes ved produktionen af betonprodukter af høj kvalitet, fx til broer, samt en række formål, der ikke er relateret til pro-

duktion af beton, fx asfalt. Af omkostningsmæssige årsager anvendes denne type af tilslagsmaterialer ifølge parternes oplysninger ikke ved produktionen af den type betonelementer, som Contiga producerer. HeidelbergCement sælger således ikke tilslagsmaterialer til Contiga og […] salg af tilslagsmaterialer til visse af Contigas konkurrenter, som både producerer højkvalitets betonelementer og den type af betonelementer som Contiga producerer. Ifølge parterne er der dermed intet eller kun et teoretisk vertikalt overlap mellem de to markeder.

På baggrund af styrelsens markedsundersøgelse og parternes oplysninger herunder særligt at højkvalitets tilslagsmaterialer ikke anvendes ved produktionen af almindelige betonelementer vurderer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at fusionen trods den vertikale forbindelse beskrevet ovenfor ikke vil medføre en risiko for betydelige konkurrenceskadelige virkninger gennem afskærmning eller koordinering.

Forbindelsen mellem præfabrikerede betonprodukter og gråcement

I forbindelse med styrelsens behandling af fusionen har styrelsen modtaget en henvendelse, der gør opmærksom på, at der kan være risiko for inputafskærmning, misbrug af kommercielt følsomme oplysninger og/eller koordinering som følge af den vertikale forbindelse mellem markedet for produktion og salg af præfabrikerede betonprodukter og markedet for produktion og salg af gråcement.

Parterne har oplyst, at HeidelbergCement på det danske marked for produktion og salg af gråcement har en estimeret markedsandel på [10-20] %. Parterne gør derfor gældende, at der ikke er tale om berørte markeder og at hverken HeidelbergCement eller Contiga har tilstrækkelig markedsstyrke på de pågældende markeder til at den vertikale forbindelse giver anledning til konkurrenceretlige betænkeligheder.

Parterne oplyser, at HeidelbergCement desuden ikke har noget incitament til at hindre eller begrænse adgangen til gråcement, idet fortjenesten på cementen er væsentlig større end fortjenesten på betonelementerne. Der er høje faste omkostninger forbundet med produktionen af cement, hvorfor en begrænsning i salget ikke vil være kommercielt holdbart hverken på kort eller langt sigt.

I andre lande sker hovedparten af HeidelbergCements salg af gråcement til virksomheder, som er konkurrenter til HeidelbergCements koncernforbundne selskaber. Der sker i den forbindelse ingen favorisering af de koncernforbundne selskaber og det vil heller ikke blive tilfældet i Danmark efter fusionen.

Endelig oplyser parterne, at Contiga i forvejen køber sin gråcement fra HeidelbergCement gennem HeidelbergCement AG i Tyskland og at dette ikke vil ændre sig efter fusionen.

På baggrund af styrelsens markedsundersøgelse og parternes oplysninger herunder særligt parternes markedsandele på markedet for produktion og salg af gråcement og manglende økonomiske incitament til at hindre eller begrænse adgangen til gråcement vurderer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at fusionen trods den vertikale forbindelse beskrevet ovenfor ikke vil medføre en risiko for betydelige konkurrenceskadelige virkninger gennem afskærmning eller koordinering.

5.3 Konglomeratvirkninger

HeidelbergCement er efter fusionen aktiv på to potentielt nært beslægtede markeder. De relevante markeder i den forbindelse er som nævnt ovenfor markedet for produktion og salg af præfabrikerede betonprodukter og markedet for produktion og salg af færdigblandet beton.

Ved vurderingen af konglomeratvirkninger indgår, om HeidelbergCement ved overtagelsen af Contiga får mulighed for og incitament til at udnytte en stærk markedsstilling på ét marked til at tiltvinge sig konkurrencefordele på et andet marked gennem *kombinationssalg*.

Parterne oplyser blandt andet, at der ikke er et naturligt link imellem præfabrikerede betonelementer og færdigblandet beton, selvom nogle kunder fx større entreprenører i visse situationer vil købe begge produkter.

Det er derimod almindeligt, at kunder, der køber præfabrikerede betonelementer, køber en samlet løsning fra udvikling og design til installation, hvorimod kunder, der køber færdigblandet beton, typisk kun køber selve produktet. Der er derfor ikke tale om produkter, der typisk købes sammen og der er ikke efterspørgselssubstitution mellem de to typer produkter.

Parterne vil desuden ikke have den nødvendige markedsstyrke til at gennemtvinge kombinationssalg og har derfor ikke incitament til en sådan strategi, idet kunderne har mulighed for at foretage deres indkøb fra andre udbydere.

På baggrund af parternes oplysninger herunder særligt forskellen på indkøbsstrategi i forhold til de to typer af produkter og manglende efterspørgselssubstitution vurderer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at fusionen ikke vil medføre en risiko for betydelige konkurrenceskadelige konglomeratvirkninger.

6. Konklusion

Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at den samlede virkning af fusionen mellem HeidelbergCement og Contiga ikke vil indebære, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har på den baggrund godkendt HeidelbergCements erhvervelse af Contiga, jf. konkurrencelovens § 12 c, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt. Godkendelsen er givet under forudsætning af, at de oplysninger, der kan tilskrives de deltagende virksomheder, er korrekte, jf. konkurrencelovens § 12 f, stk. 1, nr. 1.